

T.C. ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞINA GÖNDERİLMEK ÜZERE

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜNE

İTİRAZ EDEN/GÖRÜŞ BİLDİREN: [Ad-soyad, Adres, TC Kimlik No, E-posta adresi]

KONU: KANAL İSTANBUL PROJESİ hakkında son şekli verilen Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu hakkında ÇED Yönetmeliği 14. Maddesinin ilk fıkrasına binaen görüş ve itirazlarımın sunulmasından ibarettir.

İstanbul İli Küçükçekmece, Avcılar, Arnavutköy, Başakşehir ilçesinde T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından yapılması planlanan Kanal İstanbul projesi ile ilgili olarak hazırlanan ve 23 Aralık 2019 tarihinde halkın görüşüne açılan İnceleme ve Değerlendirme Komisyonunca Son Şekli Verilen ÇED Raporu ("Rapor") hakkındaki görüşlerimi ibraz etmekteyim.

Projenin pek çok açıdan İstanbul'a ve bölgeye vahim etkileri olacağını düşünerek, Kanal İstanbul Projesi'ne itiraz ediyorum.

İTİRAZ SEBEPLERİ:

İtirazlarıma başlamadan önce Anayasamızın 56. Maddesini hatırlatmak isterim:

"HERKES SAĞLIKLI VE DENGELİ BİR ÇEVREDE YAŞAMA HAKKINA SAHİPTİR. ÇEVRE SAĞLIĞINI KORUMAK VE ÇEVRE KİRLENMESİNİ ÖNLEMEK DEVLETİN VE VATANDAŞLARIN ÖDEVİDİR".

- Su kaynakları: Proje, İstanbul'un yeraltı ve yerüstü su kaynakları açısından büyük tehlikelere yol açabilecektir. T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı DSİ Daire Başkanlığının 20.04.2018 tarihli raporuna göre, Kanal yapılırsa, İstanbul'un 427 Milyon m³ içmesuyu elden çıkabilir. Rapora göre (sayfa 3/8) "İstanbul bir anda susuzluk ile karşı karşıya" gelebilir. ÇED Raporu bu riski bilimsel şekilde cevaplamıyor, konuyu ciddiyet ile ele almıyor. Genel olarak su kaynağı kaybı olacağını kabul ediyor (Terkos gölü tuzlanma riski, Sazlıdere Barajı devre dışı kalma, vb.) ancak "Melen Barajı yapılacaktır" diyerek konuyu adeta geçiştiriyor. Oysa şimdiden Melen Barajında önemli sorunlar yaşanıyor;

zemin sorunlu, barajda önemli çatlaklar belirdi vb. Tüm geleceğimizi bir baraja bağlamak sorumlu bir yaklaşım değildir. Üstelik nüfus sürekli artmaktadır, iklim şartlarına da bakıldığında, gelecekte bir damla su kaynağı dahi önemli olacaktır! Çevremizi ve su kaynaklarımızı korumak devletimizin Anayasal yükümlülüğüdür (AY madde 56). Bu kadar yaşamsal bir sorunun ciddiyet ile incelenmemesi, ileride İstanbulluları büyük bir felaket ile karşı karşıya bırakabilir.

- Ormanlar, Ekosistemler: Proje'nin çevreye etkileri çok kapsamlı olacaktır, burada hepsini saymak mümkün değildir. Ekosistemin bölünmesi ve kesintiye uğraması, ağaç ve orman ekosisteminin (Kuzey Ormanları) büyük oranda zarar görmesi, denizlerin tuzluluk oranlarının değişmesi, yeraltı ve yerüstü canlı popülasyonlarının ciddi bir şekilde etkilenmesi söz konusudur. 141.000 m²'lik alanda yaklaşık 30 cm derinliğe kadar bitkisel toprak sıyırılması planlanmaktadır.
- Toprak, su, hava kirliliği ve halk sağlığı: Hafriyat çalışmasının halk sağlığına etkisi ÇED Raporunda yeterli şekilde ele alınmamıştır. 1-2 Milyar metre küp hafriyat çıkması olasıdır. Toz ve sera gazı emisyonu sebebiyle İstanbulluların sağlığı yıllarca etkilenecektir (ağır hastalıklara sebep olabilir, özellikle çocuklarımız için!). Ayrıca, hafriyat ile denize dolgu yapılacaktır; deniz kirliliğine yol açacaktır. Projenin en az 7 yıl sürmesi beklenmektedir; gerçekçi olarak çok daha uzun sürecektir. İstanbulluların yaşamına sekte vuracak, telafisi imkansız çevresel değişimler; çok ciddi sağlık sorunları baş gösterecektir.
- Birçok tarım alanı, tabiat parkı ve arkeolojik Sit Alanı da etki alanındadır.
- "Ada İstanbul": Kanal'ın yapılması ile şehrimizin büyük bir bölümü, "adaya" dönüşecektir. Tüm ulaşım sistemleri, doğal afet ve savaş durumlarında, yardımların iletilmesi gibi hayati konularda sorunlar ortaya çıkacaktır. ÇED Raporu bunu da ciddiyet ile ele almıyor.
- Deprem: Proje, 3 aktif fay hattından geçiyor ve yeni yapılaşma ek baskı yaratacaktır. Bilim insanları, Kanal'ın her an beklenen Büyük İstanbul Depremi açısından da risk teşkil ettiğini ifade ediyor. ÇED Raporu bunu da ciddiyetle ele almıyor. Yüzbinlerce insanımızın hayatı söz konusu. Kapsamlı bir değerlendirmenin yapılması şarttır; Kanal'ın depremi arttırıcı veya tetikleyici herhangi bir unsuru var ise (düşük bir risk olsa dahi!), veya deprem anında Kanal'ın taşma/su kaynaklarını yok etme vb. riskler var ise; kimse bu sorumluluğu alamaz.
- Montrö: ÇED Raporunun kendisi Montrö Sözleşmesinin hayati önemini vurgulamıştır: *"Montrö Boğazlar Sözleşmesi öncelikle Türkiye'nin güvenliğine hizmet etmektedir"* (ÇED Raporu Bölüm 6 sayfa 157). Hatta aynı sayfa 157'de, savaş gemileri açısından en iyi seçeneğin yine Montrö'yü uygulamak olduğunu, Boğaz'ların kullanılması olduğunu ifade etmektedir. Montrö tartışılırsa tüm bölgede *"istikrarsızlık ve belirsizliklerin de başlangıcı olabilecektir"* denmektedir (sayfa 157 ilk paragraf). Özetle; ÇED Raporu, "sakın

Montrö'yü tartışmaya açmayın, büyük risk oluşur" diyor! Kanal'ın yapılmasının Montrö'yü tartışmaya açmayacağını kimse garanti edemez. Bu yüzden de Kanal'ın yapımı bir risk yaratmaktadır.

- Gelir Somutlaştırılmamış: ÇED Raporunda (Bölüm 6 sayfa 156), ticaret gemileri için, "Kanal İstanbul'un faaliyete geçmesi İstanbul Boğaz'ının hukuki yükünü ... azaltmayacağı ve değiştirmeyeceği ortadadır" Diğer bir ifadeyle, ÇED Raporuna göre, Türkiye Cumhuriyeti, gemileri Kanal'dan geçmeye hukuken *zorlayamaz*. Peki o zaman ÇED Raporundaki gemi geçişlerinden elde edilecek GELİR hangi temelde hesaplanmaktadır? ÇED Raporu kendi içinde çelişmektedir ve gelir kalemlerinin ciddi kısmı herhangi bir somut temele ve fizibiliteye dayanmamaktadır.

Anayasamızda korunan sağlıklı çevre hakkımızı tehlikeye atacak (çevre ve halk sağlığını bozacak) ve güvenlik zafiyeti yaratacak Kanal İstanbul Projesi'ne karşı olduğumu bildiriyor ve sunmuş olduğum itiraz ve görüşlerimin dikkate alınmasını, gereğinin yapılarak ÇED Olumsuz Kararı verilmesini talep ederim.

[Tarih] [Ad-Soyad] [İmza]